

СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УКРАЇНІ

Іовенко А. В.¹, Ольвінська Ю. О.²

1 – студент, кафедра статистики,

2 – канд. екон. наук, доцент, кафедра статистики

Одеський національний економічний університет, м. Одеса

АНОТАЦІЇ

Іовенко А. В., Ольвінська Ю. О. Статистичний аналіз фінансових результатів суб'єктів господарювання в Україні. Обґрунтовано необхідність дослідження фінансових результатів підприємств. Подано інформацію про підприємство як драйвер економічного розвитку. Проаналізовано фінансові результати великих та середніх підприємств до оподаткування за видами економічної діяльності. Висвітлено питання впливу негативних факторів існуючого економічного становища України. Виявлено взаємозв'язок ВВП країни і розвитку підприємництва.

Ключові слова: підприємництво, фінансовий результат, фінансово-економічна криза, прибуток, збиток, сфера послуг, кредитні ставки, купівельна спроможність, ВВП.

Иовенко А. В., Ольвинская Ю. О. Статистический анализ финансовых результатов субъектов хозяйствования в Украине. Обоснована необходимость исследования финансовых результатов предприятий. Представлена информация о предприятии как драйвере экономического развития. Проанализированы финансовые результаты крупных и средних предприятий до налогообложения по видам экономической деятельности. Освещены вопросы влияния негативных факторов существующего экономического положения Украины. Выявлена взаимосвязь ВВП страны и развития предпринимательства.

Ключевые слова: предпринимательство, финансовый результат, финансово-экономический кризис, прибыль, убыток, сфера услуг, кредитные ставки, покупательная способность, ВВП.

Iovenko A.V., Olvinskaya J. O. Statistical analysis of financial results of business entities in Ukraine The necessity of learning the enterprises financial results. It includes the information about the enterprise as the driver of economic development. Analyzed financial results of large and medium-sized enterprises before taxation, by type of economic activity. The influence of negative factors of the economic situation in Ukraine. The correlation between GDP and entrepreneurship development.

Keywords: entrepreneurship, financial result, financial and economic crisis, profit, loss, services, credit rates, purchasing power, GDP.

Іовенко, А. В. *Статистичний аналіз фінансових результатів суб'єктів господарювання в Україні* [Текст] / А. В. Іовенко, Ю. О. Ольвінська // Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень : збірник наукових студентських праць. Випуск 2 – Одеса, ОНЕУ. – 2016. – С. 228 – 232.

Підприємництво у будь-якій державі виконує особливу функцію в економіці, адже забезпечує оновлення економіки, створює інноваційне середовище. Саме фірма (підприємство) виготовляє продукцію, утворює робочі місця, створює додаткову вартість, яка формує валовий національний продукт та багатство всієї країни в цілому. Тому від ефективності функціонування підприємства залежить стан економічного розвитку держави та добробут населення.

За останні два роки економіка України значно погіршилася. Цей фактор вплинув на всі сфери економічного життя, у тому числі, звичайно і на розвиток фірм в Україні. В даний час фірми в Україні знаходяться не в найкращому фінансовому становищі. Це водночас є і наслідком, і причиною існуючого на сьогодні економічного становища України.

Політична ціна, яку змушена була заплатити Україна за намагання покращити якість економічного й соціального життя, надзвичайно велика. За 2014-2015 роки Україна отримала декілька важких ударів. Це втрата Криму та контролю над частиною Донбасу, яка не контролюється офіційною Україною, мільйонні потоки переселенців. Усе це справило негативний вплив на підприємницьку діяльність.

Було проаналізовано фінансові результати великих та середніх підприємств до оподаткування за видами економічної діяльності за січень-вересень 2015 року [1].

З наведених статистичних даних видно, що відсоток підприємств, які отримали прибуток у певній галузі економічної діяльності від загальної кількості підприємств цієї галузі, не перевищує 66,7% - сільське, лісове та рибне господарства, 63,7% - промисловість, 61,7% - транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність, 65,5% - освіта. Найменший процент фірм, які одержали прибуток, належить підприємствам, пов'язаним з мистецтвом, спортом, розвагами та відпочинком, що складає 28,0% від загальної кількості підприємств цього виду економічної діяльності, 38,5% - надання інших видів послуг, 47,2% - операції з нерухомим майном. У цілому лише 57,5% великих та середніх підприємств одержали прибуток. Цей аналіз показав, що тільки половина підприємств є рентабельними і займаються ефективною економічною діяльністю, що надає можливість триматися на ринку і розвиватися у майбутньому.

З наведених даних видно, що найменша частка фірм, які отримали прибуток, належать до сфери послуг.

Фінансові результати великих та середніх підприємств до оподаткування за видами економічної діяльності за січень–вересень 2015 року, (тис.грн.)

Показники	Фінансовий результат (сальдо)	Підприємства, які одержали прибуток		Підприємства, які одержали збиток	
		у % до загальної кількості підприємств	фінансовий результат	у % до загальної кількості підприємств	фінансовий результат
Усього¹	-39945871,6	57,5	144356936,4	42,4	184302808,0
сільське, лісове та рибне господарство	-84933,1	66,7	9646,8	33,3	94579,9
промисловість	13088786,0	63,7	26728948,5	36,3	13640162,5
будівництво	-5132482,7	51,9	782794,4	48,1	5915277,1
оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотransпортних засобів і мотоциклів	-13809248,2	60,4	20587588,3	39,6	34396836,5
транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	8837065,3	61,7	12649211,6	38,3	3812146,3
тимчасове розміщення й організація харчування	-1976516,4	51,2	280271,3	48,8	2256787,7
інформація та телекомунікації	-2334337,0	47,2	7388010,5	52,8	9722347,5
фінансова та страхова діяльність	-10837372,6	65,6	71961023,2	34,4	82798395,8
операції з нерухомим майном	-23460445,0	42,0	209555,5	58,0	23670000,5
професійна, наукова та технічна діяльність	-3590484,3	55,6	2619471,2	44,4	6209955,5
діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	-452865,1	53,8	851877,2	46,2	1304742,3
освіта	114624,1	65,5	118939,6	34,5	4315,5
охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	-94216,5	64,2	153257,8	35,8	247474,3
мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	-194147,3	28,0	11555,0	72,0	205702,3
надання інших видів послуг	-19298,8	38,5	4785,5	61,5	24084,3

¹ Дані наведено без урахування результатів діяльності бюджетних установ. За видом економічної діяльності "Сільське, лісове та рибне господарство" інформацію наведено без урахування рослинництва, тваринництва та змішаного сільського господарства, які відслідковуються тільки у річній звітності.

Досвід економічно розвинених країн показує Україні, що реалізація потенціалу сфери послуг у системі економічних відносин дозволить досягти вищих економічних результатів. Яскравим прикладом цього є розвинена сфера послуг США. За даними на 2014-2015рр. частка сфери послуг у ВВП складає 78,66% [2]. Сфера послуг є тим динамічним сектором економіки, де попит постійно зростає, створюючи потенціал для довгострокового розширення виробництва. Необхідне збільшення кількості консалтингових, страхових, транспортних, туристичних, готельних, рекламних, виставкових, телекомунікаційних та інших послуг.

На існуючі фінансові результати вплинуло й загострення проблем у банківській сфері, погіршення умов кредитування реальної економіки послабило діяльність багатьох фірм. Кредитні ставки для бізнесу сягають 25%-30% і, відповідно, дозволити собі їх можуть лише високорентабельні підприємства. Багато банківських установ неохоче і достатньо рідко кредитують малий бізнес, ставлячись з підвищеною увагою до підприємців, піддаючи їх скрупульозним перевіркам.

До факторів негативного впливу на їх динаміку відносяться скорочення споживчого попиту і зниження купівельної спроможності громадян. У 2015 році рейтинг Credit Suisse Україну до числа найбільш бідних країн світу [3]. На 2014-2015 показник багатства населення складає \$1437 на одну людину, а показник ВВП на душу населення склав \$6,2. Таким чином Україна увійшла до групи країн за рівнем добробуту населення нижче \$5000. Крім більшості країн Центральної Африки і Південної Азії, компанію їй склали Білорусь (з \$9,1 ВВП і \$1551 річного доходу) і Молдова (з \$3,3 ВВП і \$3104 річного доходу).

Діяльність великих фірм має тісний зв'язок з рівнем ВВП країни. Однією з причин зниження внутрішнього валового продукту стало й погіршення діяльності фірм та зменшення їх кількості. Динаміку зміни ВВП у доларах США прослідкуємо за графіком:

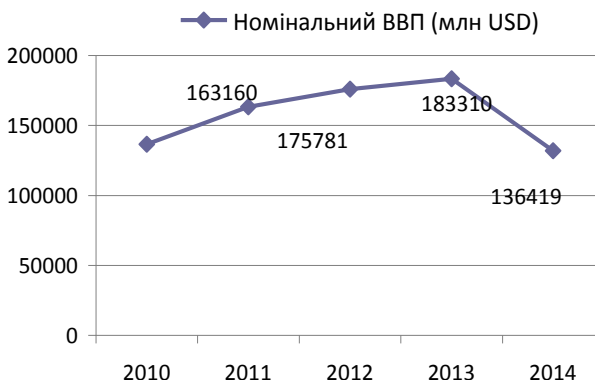

Рис. 1. Динаміка ВВП України 2010-2014

Отже, розвиток підприємництва України займає дуже важливе місце у економічному зростанні країни. Через створення сприятливих можливостей для діяльності даного сектору економіки Україна зможе досягти високих результатів у економічній та соціальній сфері. Наша країна має високий потенціал до вдосконаленого розвитку підприємництва, необхідно лише сконцентрувати зусилля на подоланні фінансово-економічної кризи та підвищенні рівня життя населення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Головний сайт Державної Служби Статистики України. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. Інформаційний Центр Світової Економіки. Економічні статті. Валовий внутрішній продукт США за 2014 рік [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://weic.info/ekonomicheskije_statii
3. Рейтинг Global Wealth Report від банку Credit Suisse. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://www.credit-suisse.com/uk/en/news-and-expertise/economy>
4. Фінансовий портал МІНФІН. Статистична інформація. Динаміка рівнів ВВП України. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://index.minfin.com.ua/index/gdp/>
5. Уманець Т. В. Методи і моделі оцінювання розвитку мало- го бізнесу: мезо- і макрорівень : монографія / Т. В. Уманець, Ю. О. Ольвінська, О. В. Лучакова. – Донецьк : "ВІК", 2010. – 250 с.
6. Самотоєнкова, О. В. Економічна статистика : навчальний посібник / О. В. Самотоєнкова, Ю. О. Ольвінська. – Одеса : ОДЕУ, 2010. – 182 с.
7. Погорелова, Т. В. Статистичні методи оцінювання фінансової діяльності підприємств та організацій / Т. В. Погорелова // Вісник соціально-економічних досліджень: зб. наук. пр. / ред. М. І. Зверяков; Одеський держ. екон. ун-т. – Одеса, 2007. – Вип. 25. – С. 276-282.
8. Ольвінська, Ю. О. Основні напрями підвищення ефективності функціонування суб'єктів підприємницької діяльності / Ю. О. Ольвінська // Формування ринкових відносин в Україні. – 2013.- №12. – С. 166-171.
9. Ольвінська, Ю. О. Оцінка розвитку суб'єктів підприємництва Одеської області за допомогою інтегральних індексів / Ю. О. Ольвінська // Формування ринкових відносин в Україні. – 2013. - № 9/1. – С. 156-160.
10. Погорелова Т. В. До питання моніторингу фінансових результатів підприємств / Т. В. Погорелова // Економіка підприємства: сучасні проблеми теорії та практики: Матеріали четвертої міжнар. Наук.-практ. Конф., 18 вересня 2015 р. – Одеса: Атлант, 2015. – С. 281-282.